

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Toimialaan kuuluu kaksi tehtäväaluetta; lomituspalvelut ja maaseututoimi.

Lomatoimi hoitaa lomituspalvelujen järjestämisen Nivalan, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Lomituspalvelujen järjestämisestä vastaa alueellinen lomituspalvelulautakunta.

Maaseututoimi vastaa maaseutuhallinnon lakisääteisten tehtävien sekä maaseudun kehittämistehtävien järjestämisestä Nivalan, Kärämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kuntien alueella. Toiminnan järjestämisestä vastaa alueellinen maaseutulautakunta.

Maaseutuhallinnossa henkilömuutokset jatkuvat, mutta tavoitteena on edelleen hoitaa tehtäviä ammattitaidolla ja asiakaslähtöisesti. Vuoden 2022 elokuussa järjestetään maaseutunäyttely Nivalassa, Tiilimaan alueella.

Maatalouden rakennekehitys jatkuu voimakkaana: tilamäärä vähenee, mutta kokonaistuotanto säilyy tai jopa kasvaa. Tämä näkyy koko toimialalla palveluntarpeen vähenemisenä mm. lomituspäivät. Mela onkin päättänyt, että 1.1.2023 lähtien maatalouslomituksen Nivalan osalta järjestää Toholammin kunta. Toholammin kunta tulee vastaamaan lomituksen järjestämistä Pohjois-Pohjanmaan eteläisillä alueilla sekä Keski-Pohjanmaalla. Lomittajien työhyvinvointihanke jatkuu.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteuma 30.6.	Tila
Laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Järjestetään Nivalan Maaseutunäyttely 2022	Näyttely toteutetaan onnistuneesti		Toteutuu
Valmistaudumme lomituspalveluiden muutokseen.	Tiedotetaan henkilöstöä säännöllisesti	Lomituspalveluiden siirto Toholammille menee sujuvasti	Tiedonsaanti Toholammilta on vähäistä.	Toteutuu osittain
	Osallistutaan aktiivisesti uuden lomitussyksikön valmisteluun	Nivalassa säilyy lomituspalveluiden toimipiste	Tämän hetken tiedon mukaan Nivalassa säilyy toimipiste.	Toteutuu

Talous

16 ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	Toteuma 30.6.2020	Toteuma 30.6.2021	Toteuma 30.6.2022	TA 2022 toteuma-%	TA	Ero ed. vuosi	Muutos-%
TOIMINTATUOTOT	2 205 081	2 245 552	1 935 592	4 393 223	44,10	309 960	14,00
TOIMINTAKULUT	-2 198 388	-2 192 532	-1 905 675	-4 599 193	41,40	-286 858	13,00
TOIMINTAKATE	6 693	53 020	29 917	-205 970	-14,50	23 103	44,00

160 Maaseututoimi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Alueellinen maaseutulautakunta on viiden kunnan yhteinen lautakunta, jossa on jäseniä yhteensä kuusi. Kärämäen, Oulaisten, Sievin ja Ylivieskan kunnista kustakin 1 ja Nivalan kunnasta 2. Lautakunta on muodostettu kuntien välisellä yhteisellä sopimuksella. Lautakunnan tehtäväalueena on hoitaa alueen lakisääteiset maaseutuhallinnon tehtävät sekä muita maaseudun ja maatalouden kehittämistehtäviä.

Pääasiallisin tehtävä on hoitaa viljelijöiden EU- ja kansallisten maataloustukien hakemisen järjestäminen, hakemusten käsittely ja maksatustehtävät annettuja säädöksiä ja ohjeita noudattaen. Tehtävät hoidetaan Ruokaviraston Maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Toiminta hoidetaan lähipalveluina siten, että jokaisessa kunnassa on toimipiste.

Vuosi 2022 on nykyisen EU-ohjelmakauden viimeinen vuosi. Vuoden aikana tullaan saamaan selvyttä uuden ohjelmakauden linjauksista sekä miten ne vaikuttavat maatalouden harjoittamiseen. Linjaukset voivat vaikuttaa myös maataloushallinnon resurssien tarpeeseen. Maataloudessa lähdetään vuoteen 2022 taloudellisesti haastavassa tilanteessa, koska tuotantokustannukset ovat voimakkaasti nousseet.

AgroTeknoa jokilaaksoihin hanke jatkuu vuonna 2022. Hankkeen tavoitteena on edistää uuden maatalousteknologian käyttöönottoa sekä tuottaa tietoa ja käyttäjäkokemuksia uusista koneista, laitteista ja tuotantomenetelmistä. Tavoitteena on parantaa maataloustuotannon tehokkuutta, kannattavuutta ja ympäristöystävällisyyttä.

Olemme mukana myös väli-Suomen alueen Uudistavan teknologian ja älymaatalouden teemaverkostossa. Teemaverkoston tehtävänä on tuoda maatalousalan ja teknologia-alan toimijoita yhteen sekä jalkauttaa tutkimusosaamista ja innovaatioita yritysten käyttöön. Teemaverkosto toimii vuodet 2022-2023. Vuodelle 2022 haetaan myös rahoitusta hankkeeseen, jossa jalkautetaan maatalouden ilmastotoimia sekä edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteuma 30.6.	Tila
Laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Riittävät resurssit viranomaistyöhön	Tukimaksut maksetaan kahden viikon sisällä maksuluvan aukeamisesta.		Toteutuu ■
Tutkimusta ja koulutusta kehittävä – yrittäjyyden edellytyksiä ja työtä tarjoava seutukaupunki	AgroTeknoa Jokilaaksoihin - hankkeen kautta edistetään uuden teknologian käyttöönottoa sekä tuotetaan tietoa ja käyttäjäkokemuksia uusista koneista, laitteista ja tuotantomenetelmistä	Järjestetään laajempi ammattitapahtuma hankealueella.	Nivalan maaseutunäyttelyn yhteydessä toteutetaan laaja työnäytöstapahtuma.	Toteutuu ■

Talous

160 Maaseututoimi	Toteuma	Toteuma	Toteuma	TA	Ero ed.	Muutos-
Selite	30.6.2020	30.6.2021	30.6.2022	TA 2022 toteuma-%	vuosi	%
TOIMINTATUOTOT	244 726	303 756	112 741	710 787	15,90	63,00
TOIMINTAKULUT	-220 363	-205 348	-223 214	-917 220	24,30	-9,00
TOIMINTAKATE	24 363	98 407	-110 473	-206 433	53,50	212,00

165 Lomatoimi

Toimintaympäristö ja keskeiset muutokset

Tehtäväaluejohtaja lomituspalvelujohtaja

Nivalan lomituspalvelut on maatalousyrittäjille lomituspalveluja järjestävä toimintayksikkö. Paikallisyksikkö toimii Sievin, Ylivieskan ja Nivalan alueella. Yksikköä hallinnoi Nivalan kaupunki. Yksikön tehtävät määräytyvät maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (MELA) kanssa solmitun toimeksiantosopimukseen mukaa palvelujen järjestämisestä. Paikallisyksikkö saa valtiolta 100 % rahoituksen lomittajien palkkoihin. Toiminnan järjestämiseen ja hallinnollisiin kuluihin Mela korvaa valtakunnallisesti kullekin vuodelle vahvistetun määrärahan puitteissa. Hallinnon saama määrärahaa myönnetään vuosittain toteutuneiden lomituspäivien perusteella. Vuonna 2020 lomituspäiviä oli 16 432 pv.

Mela päätti keväällä, että **Toholammin, Kaustisen, Kalajoen, Nivalan Reisjärven ja Haapaveden lomitusyksiköt yhdistetään 1.1.2023 alkaen** yhdeksi paikallisyksiköksi, jota hallinnoi Toholammin kunta. Yhdistyminen on osa valtakunnallista paikallisyksikköuudistusta, jossa osa uusista yksiköistä alottaa jo 1.1.2022.

Uuden paikallisyksikön alueella on tänä vuonna lomituspalvelujen piirissä 1 984 lomaan oikeutettua maatalousyrittäjää ja 1 143 maatilaa sekä 113 turkisyrittäjää ja 95 turkistarhaa. Alueella työskentelee noin 350 vakituista maatalouslomittajaa ja 30 hallinnon henkilöä. Vuonna 2020 alueella lomitettiin 96.226 päivää. Melan arvion mukaan vuonna 2023 alueella tuotetaan noin 86 000 lomituspäivää. Lomituspäivien määrällä mitattuna uuden yksikön on arvioitu olevan Suomen suurin.

Nivalan kaupunkistrategian toteuttaminen

Strateginen tavoite	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	Mittari toteutumiseksi	Toteuma 30.6.	Tila
Laadukkaiden palvelujen, hyvän arjen ja asumisen kaupunki	Toteutamme 21-22 hankkeen maatalouslomittajille työhyvinvoinnin parantamiseksi	Hanke käynnistyy ja eri yhteistyötahot saadaan osallistutettua.	Lomittajien liikuntaryhmät toteutuneet.	Toteutuu
	Maatalouslomittajien työhyvinvointia parannetaan.	Lomittajat saavat koulutusta ja toimintaa fyysisen ja psyykkisen työkyvyn tueksi.		Toteutuu
	Maatalouslomittajien työhyvinvointia parannetaan.	Digitaalisten taitojen kehittäminen ja hyödyntäminen.		Toteutuu osittain
	Maatalouslomittajien työhyvinvointia parannetaan.	Pro pilvipalvelut pitotti toteutetaan ja lomittajien työturvallisuus ja opastaminen kehittyi.	Ei aloitettu	Ei toteudu

Talous

165 Lomatoimi	Toteuma	Toteuma	Toteuma	TA	Ero ed.	Muutos-	
Selite	30.6.2020	30.6.2021	30.6.2022	TA 2022 toteuma-%	vuosi	%	
TOIMINTATUOTOT	1 960 355	1 941 796	1 822 850	3 682 436	49,50	118 946	6,00

TOIMINTAKULUT	-1 978 024	-1 987 184	-1 682 461	-3 681 973	45,70	-304 723	15,00
TOIMINTAKATE	-17 670	-45 388	140 390	463	30 321,80	-185 777	409,00
